

Не підписуйте індивідуальний трудовий контракт, поки не отримаєте роз'яснення усіх незрозумілих вам пунктів, а також якщо в контракті:

	Є пропущені рядки, незаповнені дані та пункти, що не мають чіткого трактування.
	Предбачено право внесення до нього змін в односторонньому порядку стороною роботодавця.
	Прописано можливість продовження строку його дії в односторонньому порядку стороною роботодавця.
	Предбачається право судовласника затримувати вам заробітну плату.
	Предбачається право судовласника резервувати частини вашої заробітної плати для погашення можливих витрат, які можуть виникнути в майбутньому.
	Якщо контракт містить пункти, у яких моряк зобов'язується покривати витрати на прибуття на судно і репатріацію самостійно, за винятком одностороннього розірвання трудового контракту моряком.
	Якщо трудовий контракт обмежує ваше право бути членом профспілки, звертатися за допомогою і відстоювати свої трудові права.

Після підписання трудовий контракт стає документом, обов'язковим для виконання як вами, так і вашим роботодавцем.

4 ПЕРЕД ВІДЇЗДОМ НА СУДНО

	Отримайте та збережіть оригінал трудового контракту, підписаного обома сторонами	Відповідно до вимог MLC, 2006, моряк повинен отримати на руки підписаний примірник індивідуального контракту (Standard A2.1).
	Обов'язково залиште копію трудового контракту своїй родині	Ваша сім'я завжди повинна знати, в якій компанії ви працюєте, і на якому судні.
	Залиште копію Next of Kin Nomination Form своїй родині	Також рекомендуємо залишити вдома копії громадянського і закордонного паспортів.
	Залиште родинні контакти Профспілки	Якщо з якихось причин ви не матимете можливості звернутися по допомогу самостійно, ваша сім'я зможе зробити це за вас. Переконайтеся, що вони знають куди звертатися.
	Перевірте, де знаходиться судно	Співвіднесіть місце вашої передбачуваної посадки на судно і його реальне місцезнаходження, використовуючи www.marinetraffic.com .
	Скачайте додаток ITF SEAFARERS на свій смартфон	Додаток ITF Seafarers дозволить вам легко знайти контакти будь-якого ITF інспектора світу. Додаток доступний для безкоштовного скачування в AppStore і PlayMarket.
	Візьміть з собою членський квиток ПРМТУ	Щоб гарантовано отримати допомогу будь-якого ITF інспектора світу, вам необхідно перебувати на обліку в профспілці - членській організації ITF у вашій країні. В Україні - це Профспілка робітників морського транспорту України.
	Переконайтеся, що у роботодавця є реквізити вашого рахунку у банку для перерахування зарплати	З метою безпеки ваших особистих коштів Профспілка рекомендує отримувати більшу частину заробітної плати на рахунок у банку, не акумулюючи готівку на борту судна.

5 НА СУДНІ

	Прослідкуйте, щоб розрахункові листи надавалися щомісяця і містили правильну інформацію	Відповідно до конвенції MLC, 2006, кожен моряк повинен щомісяця отримувати на руки примірник розрахункового листа (Wage Account), що вірно відображає всі належні йому нарахування заробітної плати та утримання з неї (Standard A.2.2). Підписавши розрахунковий лист, моряк погоджується з його змістом.
	Слідкуйте, щоб заробітна плата нараховувалася щомісяця	Пам'ятайте, що згідно з вимогами Конвенції MLC, 2006, ви повинні отримувати заробітну плату в повному обсязі після закінчення кожного 30-денного періоду або ж у зазначені в контракті терміни (наприклад, до 15 числа кожного місяця).
	Не допускайте великих заборгованостей із заробітної плати	Профспілка рекомендує морякам / екіпажам звертатися по допомогу вже тоді, коли заборгованість із заробітної плати становить 1 місяць. Якщо вам не платять зарплату довше місяця, не відтягуйте звернення до компетентних служб / організацій (адміністрації прапора, PSC, ITF інспектора, своєї Профспілки).

Дізналися про нелегальний вантаж або пасажирів? негайно повідомте про це! У випадках, коли судно залучено до перевезення нелегальних мігрантів, транспортує заборонені законом вантажі, займається контрабандою та ін., тільки своєчасне повідомлення компетентних органів може врятувати вас від суворого покарання за співучасть. Пам'ятайте, що практично кожне іноземне законодавство досить суворе щодо відношенню до осіб, які беруть участь у подібній діяльності! Не піддавайте ризику своє здоров'я, майбутнє і благополуччя своєї сім'ї! Якщо ви виявили, що на судні ведеться нелегальна діяльність - негайно повідомте про це капітана / в компанію / у компетентні органи (портову владу, берегову охорону тощо).

6 СХОДЖЕННЯ НА БЕРЕГ

	Вивчіть законодавство тієї країни, в порту якої ви сходите на берег	Пам'ятайте, що незнання місцевих законів не звільняє від відповідальності. Часто наші співгромадяни скоюють злочини за кордоном внаслідок незнання місцевих законів - не станьте одним із них!
	Майте із собою контакти агента судна	У разі неприємностей ви зможете повідомити про себе і отримати допомогу.
	Майте при собі дипломатичного представництва України	У разі неприємностей ви зможете отримати підтримку посольства / консульства України у відповідній країні.

7 СПИСАННЯ З СУДНА І ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ

	Отримайте повний розрахунок до списання з судна і передачі справ зміннику	При списанні вам має бути надано повний розрахунок за заробітної плати.
	Отримайте примірник фінального розрахункового аркуша (Final Wage Account)	Інформація про утримання / нарахуваннях заробітної плати, що міститься у фінальному розрахунковому аркуші, є остаточною - перед підписанням переконайтеся, що вона правильна.

ЧЕК-ЛИСТ ОБІЗНАННОГО МОРЯКА

Дорогі моряки!

Для вашої зручності Профспілка робітників морського транспорту України склала перелік найважливіших, на наш погляд, правил і рекомендацій, дотримуючись яких, моряк зможе убезпечити себе від можливих проблем, що найчастіше виникають під час роботи в морі на судах під іноземним прапором.

З огляду на те, що останнім часом почастишали випадки втягнення моряків у злочини на морі, Профспілка та Міністерство закордонних справ України попереджають: у пошуках роботи звертайтеся тільки в перевірені кріюінгові агентства і ніколи не вірте гучним обіцянкам легкого та високого заробітку! Пам'ятайте, що в реальності «золоті гори» часто обертаються неприємностями для самого моряка і його сім'ї, а також не доходами, а навпаки додатковими як матеріальними, так і моральними витратами.

Будь ласка, уважно прочитайте наш контрольний список - чек-лист для моряка. Перед відходом у рейс переконайтеся, що ви впевнено можете відзначити галочкою кожен із його пунктів!

1 КРЮЇНГ

У пошуках роботи на судні під іноземним прапором обов’язково переконайтеся в тому, що:

	Крюїнгове агентство має ліцензію	Обираючи агентство-посередника у працевлаштуванні, зверніть увагу на наявність ліцензії. Список компаній, які отримали ліцензію на посередництво в працевлаштуванні за кордоном, можна знайти у вільному доступі на сайті Міністерства соціальної політики України www.msp.gov.ua .
	Ви зібрали повну інформацію про крюїнг	Використовуйте інтернет-ресурси, морські інтернет-форуми. Вивчайте думки моряків, які вже користувалися послугами того чи іншого крюїнга.
	Ви не платили за працевлаштування	Конвенція МОП про працю в морському судноплавстві (MLC, 2006), ратифікована більш ніж 90 країнами світу, свідчить, що моряки не повинні платити за працевлаштування (Standard A1.4, P. 5)
	Ви не укладали сумнівних договорів з крюїнгом	Наприклад, на надання консультаційних послуг, які зобов’язують вас оплачувати винагороду. Подібні договори - ще один спосіб виманити у моряка гроші за працевлаштування. Умови ліцензування дозволяють крюїнгам отримувати винагороду від моряків після укладення трудового контракту, однак це суперечить міжнародним нормам.
	Крюїнг компетентний	Крюїнг повинен дати відповіді на питання, які вас цікавлять, щодо процедури та умов найму, умов праці на борту, інформацію про роботодавця.

2 СУДНО

Щойно вам стало відомо назву судна, на яке вас планують відправити:

	Перевірте судно за базою ITF	Переконайтеся, що судно покрито чинним колективним договором (Collective Bargaining Agreement, CBA), укладеним між власником / менеджером / оператором судна і ПРМТУ, ITF або будь-якою її членською організацією. Якщо судно не покрите таким колдоговором, будьте ще більш уважними в процесі працевлаштування.
	Переконайтеся, що судна немає в списку суден, покинутих судовласником	Зробити це можна, перейшовши за посиланням: www.ilo.org/dyn/seafarers . Якщо судно є у списку, в жодному разі не погоджуйтеся на ньому працювати.
	Шукайте всю доступну інформацію про судно	Загальна інформація про судно є на сайті: www.equasis.org . Порушення, виявлені органами державного портового контролю (PSC): www.parismou.org , www.tokyo-mou.org , www.bsmou.org .
	Зверніться до інтернету і морських форумів	Шукайте і уважно вивчайте морські інтернет-новини, де зустрічається будь-яка згадка про ваше судно (арешти, аварії, звернення моряків і членів їхніх сімей тощо). Читайте думки моряків - постійальців форумів, які працювали на цьому судні і у цього роботодавця.

3 ТРУДОВИЙ КОНТРАКТ І КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР

Перед тим, як підписувати індивідуальний трудовий контракт, переконайтеся, що:

	Ви уважно вивчили текст контракту, зрозуміли кожен його пункт	Крюїнг повинен дати роз’яснення всіх незрозумілих вам деталей, за вашим запитом. Взявши копію трудового контракту / колективного договору в крюїнгу для вивчення, ви завжди можете показати його працівникам Профспілки.
	Ви уважно вивчили колективний договір	Якщо в контракті є посилання на колективний договір (або ін. об’ємний документ, наприклад, правила працевлаштування), ви також обов’язково повинні з ним ознайомитися. Копія цього документа містить опис умов роботи та побуту моряка на борту судна, а також інші права моряка, його соціальні гарантії та зобов’язання судовласника. Обов’язково має перебувати у крюїнгу і має бути надана моряку для ознайомлення за його запитом.

У трудовому контракті та колективному договорі, крім іншого, обов’язково мають бути зазначені такі дані:

	Тривалість трудового контракту
--	---------------------------------------

Пам’ятайте, що закладений у трудовому контракті люффт (+-1 місяць) передбачений для зручності судовласника. Для моряка трудовий контракт закінчується тоді, коли закінчився повний його період. Якщо ви будете намагатися списатися у зв’язку із закінченням трудового контракту після закінчення мінімального його періоду, найімовірніше вам доведеться оплатити свою репатріацію самостійно. Якщо вам необхідно списатися раніше, ніж встановлено трудовим контрактом (наприклад, на сесію), вам краще заздалегідь узгодити цей момент у крюїнгу, щоб тривалість трудового контракту була змінена до його підписання вами.

	Зарплата та її складові
--	--------------------------------

Обов’язкові складові заробітної плати у трудовому контракті: базова ставка (Basic Rate), ставка понаднормових (Overtime Rate), відпускні (Leave Pay), загальна сума (Total).

Якщо в трудовому контракті вказані бонусні виплати, пам’ятайте, що бонус завжди виплачується на розсуд судовласника. Якщо більшу частину загальної суми зарплати (Total) становить бонус, є ймовірність, що по завершенню трудового контракту ви його не отримаєте, з посиланням на фінансові проблеми компанії або будь-які порушення з вашого боку політики компанії або умов трудового контракту. Підписуючи трудовий контракт, у якому ваша зарплата вказана загальною сумою (Lump Sum) без диференціації складових, ви ризикуєте потрапити в ситуацію, в якій вам доведеться працювати понаднормово без додаткової оплати.

	Дані судовласника, його юридична адреса
--	--

Бажано, щоб у трудовому контракті було вказано контактні дані не тільки реєстрового судовласника, а й реального роботодавця. Цю інформацію ви завжди можете уточнити в ПРМТУ.

	Соціальні гарантії у разі травми, хвороби
--	--

Пам’ятайте, що ви не маєте права самостійно вирішувати, чи придатні ви для роботи на судні за медичними показаннями, або ж потребуєте списання - зробити це може тільки лікар. У разі поганого самопочуття негайно звертайтеся до капітана судна, який, у свою чергу, зобов’язаний повідомити у компанію, і для вас, особливо в ургентних випадках, має бути невідкладно організовано відвідування медичного закладу в найближчому порту заходу судна. Подбайте про себе і своїх близьких: переконайтеся, що в трудовому контракті / колективному договорі вказано суму компенсації за смерть / втрату працездатності. Якщо контракт не містить у собі пункт Next of Kin (найближчий родич), вам має бути бути обов’язково надана для заповнення окрема форма (Next of Kin Nomination Form), де ви маєте вказати ПІБ, ступінь спорідненості і контакти найближчого родича, який буде контактною особою та одержувачем виплат, у разі нещастя.

	Умови розірвання трудового контракту та репатріація
--	--

У разі дострокового розірвання трудового контракту моряком в односторонньому порядку, він зобов’язаний повідомити про це свого роботодавця (подавши відповідний Notice of Termination), у строки, встановлені трудовим контрактом / колективним договором або національним законодавством держави прапора судна. Будьте також готові самостійно оплатити витрати на свою репатріацію (у т. ч. вартість квитків і витрати агента). Працюючи на судні під прапором держави, яка ратифікувала MLC, 2006, у разі розірвання трудового контракту моряком в односторонньому порядку, моряк не повинен оплачувати витрати компанії на доставку свого змінника на борт, а тільки лише свої репатріаційні витрати.

	Процедура розгляду скарг на борту / On-board Complaint Procedures
--	--

Разом із трудовим контрактом ви повинні отримати примірник документа, що містить процедури розгляду скарг. Ця процедура сприяє ефективному і швидкому розгляду на борту судна скарг моряків про можливі порушення вимог конвенції MLC, 2006 (див. Standard A5.1.5).

ПРОФСПІЛКА РОБІТНИКІВ МОРЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Гагаринське плато, 5Б, приміщення 1, Одеса, Україна, 65062

- +380482 42 99 01
- +380482 42 99 02
- +38050 336 44 57
- office@mtwtu.org.ua
- mtwtu.org.ua

